

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет економічних наук
Кафедра обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор
Котляр Ю.В.

“ ” _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
В ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННІ**

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Кваліфікація: Доктор філософії з обліку і оподаткування

Розробник:

Завідувач кафедри розробника:

Гарант освітньо-наукової програми:

Декан факультету економічних наук

Завідувач відділу аспірантури:

Начальник НМВ:

Белінська С.М.

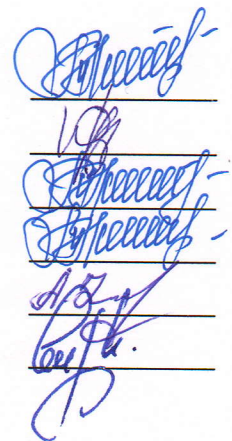
Великий Ю.В.

Белінська С.М.

Белінська С.М.

Ужва А.М.

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Найменування дисципліни	Методологія наукових досліджень в обліку і оподаткуванні
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-наукова програма	«Облік і оподаткування»
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	нормативна
Курс навчання	2
Навчальний рік	2024-2025 н.р.; 2025-2026 н.р.; 2026-2027
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма
	2
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4 кредити / 120 годин
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма
	Всього – 120 годин
	20 годин
	20 годин
	80 годин
Відсоток аудиторного навантаження	33%
Мова викладання	українська
Форма проміжного контролю (якщо є)	-
Форма підсумкового контролю	Екзамен

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Предмет дисципліни: вивчення особливостей організації наукової діяльності на сучасному етапі розвитку суспільства, вивчення можливостей державної і міжнародної дослідницької інфраструктури, методів залучення до світового дослідницького простору, фінансового забезпечення наукової діяльності, методології проектного менеджменту.

Метою дисципліни є формування системи теоретичних знань з методології наукових досліджень, формування навичок здійснення досліджень у обліку і оподаткуванні за допомогою сучасних методів і прийомів за умов академічної доброчесності, навичок правильно оформлювати результати досліджень, здійснювати їх впровадження у сферу професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

Завданням дисципліни є оволодіння принципами здійснення наукових досліджень, забезпечення засвоєння методичних підходів, що використовуються в процесі наукового пошуку, набуття навиків їх застосування під час написання наукових праць, формування уявлення про структуру наукових кадрів ЗВО, дати загальне розуміння про пошук інформації та відбір матеріалу, необхідної для проведення наукових досліджень.

Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку та оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК03. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем.

СК04. Здатність проводити емпіричні дослідження для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК05. Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню у науковій та практичній сферах.

СК06. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність за фахом.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, проявляючи лідерські якості під час їх реалізації.

СК08. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.

Програмні результати навчання (РН)

- РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.
- РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування.
- РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми обліку, аналізу, аудиту, оподаткування державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.
- РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.
- РН05. Формулювати та перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.
- РН06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
- РН07. Застосовувати сучасні способи пошуку, оброблення й аналізу інформації, зокрема, статистичні і економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних, інформаційні системи у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту і оподаткування.
- РН08. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.
- РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.
- РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.
- РН11. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми обліку та оподаткування з урахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.
- РН12. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері обліку та оподаткування, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.
- РН13. Вільно спілкуватися з питань, що стосуються обліку та оподаткування, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.

3. Програма навчальної дисципліни:

3.1.1. Денна форма навчання

Програма навчальної дисципліни: розподіл годин

	Теми	Лекції	Практичні (семинарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1.	Тема: 1. Складність і гетерогенність науки. Проблеми свободи й відповідальності у науці. Генеза науки.	2	2	10
2.	Тема: 2. Генеза науки.	2	2	10
3.	Тема: 3. Багатогранність та системність сучасної наукової методології	2	2	10
4.	Тема: 4. Загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень в обліку і аудиту	2	2	10
5.	Тема: 5. Міждисциплінарні підходи та методи наукових досліджень	2	2	5
6.	Тема: 6. Сутність та логіка процесу наукового дослідження в обліку і оподаткуванні.	2	2	5
7.	Тема: 7. Науковий текст: різновиди, специфіка та основні вимоги до підготовки	2	2	5
8.	Тема: 8. Оприлюднення результатів наукових досліджень: основні поняття та вимоги	2	2	10
9.	Тема: 9. Основи документознавства й інформаційного забезпечення наукових досліджень	2	2	5
10.	Тема: 10. Підготовка та захист результатів дисертаційних досліджень. Присудження наукових ступенів та вчених звань	2	2	10
	Всього за курсом	20	20	80

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1.1. План лекцій

№	пари	Тема заняття / план
1.	1.	Тема: 1. Складність і гетерогенність науки. Проблеми свободи й відповідальності у науці. Базові виміри науки. Поняття та сутність науки. Проблема знання у філософії й науці. Етичні норми і стандарти наукової діяльності. Свобода наукової творчості і соціальна відповідальність вченого. Академічна доброчесність у науковій діяльності.
2.	2.	Тема: 2. Генеза науки. Передісторія та основні етапи розвитку науки. Діалектика традицій і новацій у генеза науки. Сучасні методологічні новації в обліку і оподаткуванні.
3.	3.	Тема: 3. Багатогранність та системність сучасної наукової методології. Системність наукового пізнання. Рівні наукового пізнання та їх взаємозв'язок. Система методів наукового пізнання. Особливості філософського рівня методології в обліку і оподаткуванні.
4.	4.	Тема: 4. Загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень в обліку і аудиту. Емпіричні методи. Загальнологічні методи і прийоми. Евристичні методи наукового дослідження. Спеціальні методи наукових досліджень правової реальності.
5.	5.	Тема: 5. Міждисциплінарні підходи та методи наукових досліджень. Класичні методологічні підходи у наукових дослідженнях. Особливості неокласичних методологічних підходів.
6.	6.	Тема: 6. Сутність та логіка процесу наукового дослідження в обліку і оподаткуванні. Наукове дослідження: сутність та загальні вимоги. Логіка наукового дослідження.
7.	7.	Тема: 7. Науковий текст: різновиди, специфіка та основні вимоги до підготовки. Специфіка і структура наукового тексту. Мова і стилістика наукового тексту. Текст дисертації: нормативні вимоги до змісту й оформлення основних структурних елементів.
8.	8.	Тема: 8. Оприлюднення результатів наукових досліджень: основні поняття та вимоги. Наукові публікації: поняття, різновиди, основні вимоги. Наукометричні бази даних та показники цитованості науковця.

9.	9.	Тема: 9. Основи документознавства й інформаційного забезпечення наукових досліджень. Документальні джерела інформації. Різновиди документів. Інформаційне забезпечення підготовки й написання дисертації. Інформаційно-пошукові ресурси мережі Інтернет.
10.	10.	Тема: 10. Підготовка та захист результатів дисертаційних досліджень. Присудження наукових ступенів та вчених звань. Підготовка докторів філософії та докторів наук в Україні. Присудження ступеня доктора філософії: організаційно-процесуальні аспекти. Присудження та позбавлення наукового ступеня. Присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам.

4.1.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	пари	Тема заняття / план
1.	1.	Тема: 1. Складність і гетерогенність науки. Проблеми свободи й відповідальності у науці. Базові виміри науки. Поняття та сутність науки. Проблема знання у філософії й науці. Етичні норми і стандарти наукової діяльності. Свобода наукової творчості і соціальна відповідальність вченого. Академічна доброчесність у науковій діяльності.
2.	2.	Тема: 2. Генеза науки. Передісторія та основні етапи розвитку науки. Діалектика традицій і новацій у генеза науки. Сучасні методологічні новації в обліку і оподаткуванні.
3.	3.	Тема: 3. Багатогранність та системність сучасної наукової методології. Системність наукового пізнання. Рівні наукового пізнання та їх взаємозв'язок. Система методів наукового пізнання. Особливості філософського рівня методології в обліку і оподаткуванні.
4.	4.	Тема: 4. Загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень в обліку і аудиту. Емпіричні методи. Загальнологічні методи і прийоми. Евристичні методи наукового дослідження. Спеціальні методи наукових досліджень правової реальності.
5.	5.	Тема: 5. Міждисциплінарні підходи та методи наукових досліджень. Класичні методологічні підходи у наукових дослідженнях. Особливості неокласичних методологічних підходів.
6.	6.	Тема: 6. Сутність та логіка процесу наукового дослідження в обліку і оподаткуванні. Наукове дослідження: сутність та загальні вимоги. Логіка наукового дослідження.
7.	7.	Тема: 7. Науковий текст: різновиди, специфіка та основні вимоги до підготовки. Специфіка і структура наукового тексту. Мова і стилістика наукового тексту. Текст дисертації: нормативні вимоги до змісту й оформлення основних структурних елементів.
8.	8.	Тема: 8. Оприлюднення результатів наукових досліджень: основні поняття та вимоги. Наукові публікації: поняття, різновиди, основні вимоги. Наукометричні бази даних та показники цитованості науковця.
9.	9.	Тема: 9. Основи документознавства й інформаційного забезпечення наукових досліджень. Документальні джерела інформації. Різновиди документів. Інформаційне забезпечення підготовки й написання дисертації. Інформаційно-пошукові ресурси мережі Інтернет.
10.	10.	Тема: 10. Підготовка та захист результатів дисертаційних досліджень. Присудження наукових ступенів та вчених звань. Підготовка докторів філософії та докторів наук в Україні. Присудження ступеня доктора філософії: організаційно-процесуальні аспекти. Присудження та позбавлення наукового ступеня. Присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам.

4.2. Завдання для самостійної та практичної роботи

Самостійна робота аспірантів передбачає засвоєння теоретичного матеріалу, закріплення знань і навичок, отриманих під час аудиторної роботи у таких формах:

- відповіді на питання для самоконтролю;
- розв'язання кейсів для поточного опрацювання завдань;
- підготовка наукових повідомлень, статей, тез (на українській та англійських мовах).

Контроль знань включає проміжний та підсумковий контроль. Бали до екзамену студенти заробляють виключно на семінарських заняттях (відповіді, доповідь, кейси), самостійну(індивідуальну) роботу (написання статей, тез), а також участь у науковій конференції (форумі) за бажанням.

4.2.1. Завдання для практичних (самостійних) робіт:

Самостійною роботою передбачено написання тез доповідей.

Обсяг – 1-2 стор.; текст друкувати у редакторі Microsoft Word без нумерації сторінок; формат – А5; шрифт – «Times New Roman»; кегль – 10 pt через один інтервал без ущільнення тексту та переносів; береги – з усіх боків не менше ніж 20 мм; абзацний відступ: 5 знаків (1,25 см).

На початку тез у лівому куті вказується УДК (універсальна десяткова класифікація).

Після УДК в правому куті вказується прізвище та ініціали авторів, місце навчання або роботи, після чого після порожнього рядка з вирівнюванням по центру вказується назва у верхньому регістрі, виділена жирним шрифтом.

Основний текст доповіді вказується після назви та ще одного порожнього рядка. В тексті не повинно бути шрифтових виділень. Рисунки, діаграми, схеми, таблиці мають бути тільки чорного кольору.

Рисунки повинні бути згруповані в один графічний об'єкт; формули слід друкувати за допомогою редактора формул MathType і нумерувати у круглих дужках, наприклад, (2).

Перелік джерел посилання слід навести у відповідності до ДСТУ 8302:2015 кеглем 10 pt. Допускається не більше 5 посилань.

Тези доповідей подаються або українською або англійською мовами.

4.2.2. Індивідуальне науково-дослідне завдання:

Індивідуальним науково-дослідницьким завданням передбачено написання наукової статті.

1. Вимоги щодо змісту наукової статті (Журнал "Інвестиції: практика та досвід" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки та державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020 № 886). Спеціальності – 051, **071**, 072, 073, 075, 076, 281, 292) <https://nayka.com.ua/index.php/investplan> :

- 1.1. Високий науковий рівень статті.
- 1.2. Приймаються раніше не опубліковані наукові статті.
- 1.3. Автор несе відповідальність за оригінальність тексту статті (за плагіат відповідає автор).
- 1.4. Стаття повинна бути написана українською або англійською мовою.
- 1.5. Стаття повинна бути написана на актуальну тему, містити результати глибокого наукового дослідження і обґрунтування отриманих наукових результатів. Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних назв, географічних назв та інших відомостей, а також за те, що в матеріалах не містяться дані, що не

підлягають відкритій публікації. Позиція редакції може не збігатися з думками авторів, висловленими у статті. За плагіат відповідає автор.

2. Вимоги щодо оформлення наукової статті (див. приклад в кінці):

2.1. У статті з лівого боку має стояти індекс УДК.

2.2. Ініціали та прізвище автора. Через кому після ПІБ зазначається науковий ступінь, вчене звання, посада, науковий заклад. На мові статті, українською (якщо стаття не україномовна) та англійською мовами. ORCID ID.

2.3. Назва статті на мові статті, українською (якщо стаття не україномовна) та англійською мовами.

2.4. Анотація

2.4.1. На мові статті (якщо стаття українською мовою) - обсяг не менш як 100 слів.

2.4.2. Англійською мовою - обсяг не менш як 1800 знаків без пробілів (НЕ ЗАЛЕЖНО ВІД МОВИ СТАТТІ).

2.4.3. У статті не українською мовою обов'язкова анотація українською мовою - обсяг не менш як 1800 знаків без пробілів.

2.5. Ключові слова (5—8 слів) на мові статті, українською (якщо стаття не україномовна) та англійською мовою.

2.6. Текст статті.

У статті повинні міститись (із виділенням у тексті) такі елементи:

— постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

— аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;

— формулювання цілей статті (постановка завдання);

— виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;

— висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі;

— список літератури;

— список літератури (References) в романському алфавіті.

3. Технічні вимоги до статті

3.1. Обсяг рукопису — 20—35 тис. знаків, включаючи рисунки, таблиці.

3.2. Стаття повинна бути виконана в редакторі Microsoft Word for Windows. Якщо стаття зроблена в редакторі Microsoft Word і має розширенням .docx, обов'язково потрібно відправити додатково файли статті Perezбережені у формат .doc для Microsoft Word (версія 97-2003) або .rtf. Назва файлу має відповідати прізвищу автора (наприклад: Мельник або Melnyk). НЕ РОБІТЬ ДОВГІ НАЗВИ ФАЙЛІВ. ВОНИ НЕ ВІДКРИВАЮТЬСЯ! Інформація для подачі статті до журналу!!!

3.3. Параметри сторінки – формат А4; орієнтація – книжкова, поля: ліворуч – 25 мм, праворуч, зверху та знизу – 20 мм.

Текст статті, бібліографічний список, анотації, тощо друкують шрифтом Times New Roman, розмір – 14 пт, інтервал – полуторний.

Курсивом - ПІБ автора, науковий ступінь, вчене звання, посада, науковий заклад; анотації, ключові слова. Жирним – назви статті. (див. приклад)

Якщо стаття містить таблиці, формули і (або) ілюстрації, то вони повинні бути компактними, мати назву, шрифт тексту – Times New Roman, розмір – 14 пт. (якщо є посилання під таблицями, малюнками - шрифт тексту – TimesNew Roman, розмір – 12 пт., курсив).

Розмір таблиць та ілюстрацій не повинен бути більше ширини сторінки.

3.3. Кількість табличного матеріалу та ілюстрацій повинна бути доречною. Цифровий матеріал подається у таблиці, що має порядковий номер (наприклад, Таблиця 1.) і назву (друкується над таблицею посередині жирним шрифтом). Ілюстрації також потрібно нумерувати і вони повинні мати назви, які вказуються під кожною ілюстрацією посередині жирним шрифтом (наприклад, Рис. 2. Переваги ефективної структуризації попиту).

3.4. Малюнки для друкованих видань повинні бути контрастні чорно-білі. Для електронних - дозволяються кольорові. Малюнки, виконані у MS Word, потрібно згрупувати; вони повинні бути єдиним графічним об'єктом. Для малюнків, зроблених в програмі Excel, потрібно додатково до статті відправити файл Excel. Малюнки, які зроблені в інших програмах, потрібно додатково до статті відправити у форматі або jpg, або tif, або pdf.

3.5. Формули виконуються за допомогою вбудованого редактора формул MS Equation і нумеруються з правого боку.

3.6. Посилання на літературу в тексті необхідно подавати в квадратних дужках, наприклад, [3, с. 35; 8, с. 56–59], в яких перша цифра вказує порядковий номер джерела в списку літератури, а друга – відповідну сторінку в цьому джерелі; одне джерело (зі сторінкою) відокремлюється від іншого крапкою з комою.

3.7. У статті не повинно бути переносу слів та макросів При наборі слід вимкнути автоматичний "м'який" перенос (заборонені "примусові" переноси – за допомогою дефісу). Абзаци позначати тільки клавішею "Enter", не застосовувати пробіли або табуляцію (клавіша "Tab")

4. Зразок оформлення статті

Стаття українською мовою

УДК *****

С.М. Белінська,

д.е.н., професор, декан факультету економічних наук,

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ORCID ID: [https://orcid.org/0000-000*-****-****](https://orcid.org/0000-000*-*-****)***

Методи удосконалення обліково-аналітичного забезпечення підприємств.....

S. Belinska,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Dean of the Faculty of Economics,

Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine

Methods for improving accounting and analytical support

of enterprises.....

У статті досліджено сутність категорії *****

*****. обсяг не менш як 100 слів

The article examines the essence of the category *****

*****. обсяг не менш як 1800 знаків без пробілів

Ключові слова: *****.

Keywords: *****.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. *****

*****.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наукових працях як вітчизняних, так і зарубіжних фахівців

*****.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). ***** полягає в узагальненні

*****.

*****.

Виклад основного матеріалу дослідження. *****

*****

***** (Рис.1).

Рис. 1. Динаміка зміни кількості .....

Джерело: Систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [1-3].

*****.

***** (Табл. 1).

Таблиця 1. Кластери

	Кластер 1	Кластер 2	Кластер 3
Кластер 1	1	2	3
Кластер 2	1	2	3
Кластер 3	1	2	3

Джерело: сформовано на основі [1; 2].

*****

*******(Рис. 2)**

Рис. 2. Динаміка
Джерело: сформовано на основі [1; 3].

*****

*****.

$$3 + E \geq 0 \tag{1}$$

де 3 – *****;

E – *****.

*****.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. *****

*****.

Література

- 1.

References

- 1.

Стаття англійською мовою

УДК *****

S. Belinska,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Dean of the Faculty of Economics,
Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8172-1997>

**Methods for improving accounting and analytical support
of enterprises.....**

С.М. Белінська,
д.е.н., професор, декан факультету економічних наук,
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Методи удосконалення обліково-аналітичного забезпечення підприємств.....

The article examines the essence of the category *****
 *****. **обсяг не менш як 1800 знаків без пробілів**

У статті досліджено сутність категорії *****
 *****. **обсяг не менш як 1800 знаків без пробілів**

Keywords: *****.

Ключові слова: *****.

*****
 *****.
 *****
 *****.

Література

1.

References

1.

5. Деякі скорочення

д. е. н.	Doctor of Economic Sciences
к. е. н.	PhD in Economics
д. філос. з економіки	PhD in Economics
доктор філософії	PhD
д. держ. упр.	Doctor of Sciences in Public Administration
к. держ. упр.	PhD in Public Administration
д. філос. з публічного управління та адміністрування	PhD in Public Management and Administration
д. політ. н.	Doctor of Political Science
к. політ. н.	PhD in Political Sciences

Д. соц. н.	Doctor of Sociology
К. соц. н.	PhD in Sociology
Д. військ. н.	Doctor of Military Science
К. військ. н.	PhD in Military Science
Д. пед. н.	Doctor of Pedagogical Sciences
К. пед. н.	PhD in Pedagogical Sciences
Д. і. н.	Doctor of Historical Sciences
К. і. н.	PhD in Historical Sciences
Д. т. н.	Doctor of Technical Sciences
К. т. н.	PhD in Technical Sciences
Д. б. н.	Doctor of Biological Sciences
К. б. н.	PhD in Biological Sciences
Д. ю. н.	Doctor of Law
К. ю. н.	PhD in Law
Д. мед. н.	Doctor of Medical Sciences
К. мед. н.	PhD in Medical Sciences
Д. фарм. н.	Doctor of Pharmaceutical Sciences
К. фарм. н.	PhD in Pharmaceutical Sciences
Д. ф.-м. н.	Doctor of Physico-Mathematical Sciences
К. ф.-м. н.	PhD in Physico-Mathematical Sciences
Д. філос. н.	Doctor of Sciences in Philosophy
К. філос. н.	PhD in Philosophy
Д. філол. н.	Doctor of Philology
К. філол. н.	PhD in Philology
Д. х. н.	Doctor of Chemistry
К. х. н.	PhD in Chemistry
Д. с.-г. н.	Doctor of Agricultural Sciences
К. с.-г. н.	PhD in Agricultural Sciences
Д. геогр.н.,	Doctor of Science in Geography
К. геогр. н.	PhD in Geography
Д. геолог. н.,	Doctor of Geological Sciences
К. геолог. н.	PhD in Geology
Д. психол. н.	Doctor of Psychological Sciences
К. психол. н.	PhD in Psychological Sciences
професор	Professor
професор кафедри	Professor of the Department of
доцент	Associate Professor
доцент кафедри	Associate Professor of the Department of
завідувач кафедри	Head of the Department of
заступник завідувача кафедри	Deputy Head of the Department of
в.о. завідувача кафедри	Acting Head of the Department of

старший викладач кафедри	Senior Lecturer of the Department of
викладач кафедри	Lecturer of the Department of
асистент кафедри	Assistant of the Department of
старший дослідник	Senior Research Fellow
головний спеціаліст відділу	Chief Specialist of the Department of
старший науковий співробітник	Senior Researcher
провідний науковий співробітник	Leading Researcher
науковий співробітник	Researcher
молодший науковий співробітник	Junior Researcher
докторант	Doctoral candidate
здобувач ступеня доктор філософії	Postgraduate student
аспірант	Postgraduate student
магістр економічних наук	Master of Economic Sciences
магістр правознавства	Master of Law
здобувач	Candidate for a degree
здобувач вищої освіти спеціальності “*****”	Applicant for higher education specialty *****
здобувач освітнього ступеня «бакалавр»	Candidate of educational degree «bachelor»
магістрант кафедри (факультету)	Master's student of the Department of
магістрант	Master's student
студент	Student
бакалавр	Bachelor

Приклад КЕЙСА:

За кейси можна виконувати на українській та англійських мовах.

4.2.2.1. Обгрунтуйте спільні та відмінні риси наведених видів наукових праць:

Вид наукової праці		Спільні риси	Відмінні риси
1.	Дисертація	.....	.....
	Кваліфікаційна робота		.....
2.	Монографія	.....	.....
	Стаття		.....
	Тези доповідей		.....
3.	Конспект	.....	.....
	Реферат		.....

4.2.2.2. Напишіть анотацію на конкретну наукову працю.

.....

Case example:

4.2.3.2. Write an abstract for a specific scientific work.

.....

4.2.3.3. Охарактеризуйте вимоги до облікової інформації, яку використовують у наукових дослідженнях:

Вимога	Зміст
Достовірність	.....
Економічність формування	.....
Однозначність	.....
Точність	.....
Системність	.....
Комплектність	.....
Реальність	.....
Оптимальність	.....
Зіставність	.....
Доречність (актуальність)	.....
Доказуваність	.....
Істотність	.....
Зрозумілість	.....
Повнота	.....
Контрольованість	.....

4.3. Забезпечення освітнього процесу

Засоби навчання:

- Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчально-контролюючої програми «Moodle» на сайті ЧНУ ім.Петра Могили; ZOOM.

- ТЗН (ноутбук, і т.д.)

Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення

– Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер);

– Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi;

– OS: Windows;

- Програмне забезпечення: MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet;
- Система електронного навчання Moodle 3.9.

4.4. Методи навчання

Методи навчання окремої навчальної дисципліни — взаємодії між викладачем і студентами, під час яких відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок. Під час викладання курсу використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності, інтегровані (універсальні) методи.

Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку	індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод, дискусійні методи, частково-пошуковий метод	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.
РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування	індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод метод проблемного викладу, дослідницький, частково-пошуковий	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.
РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми обліку, аналізу, аудиту, оподаткування державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях	індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.
РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності	індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

<p>PH05. Формулювати та перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування</p>	<p>індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод</p>	<p>Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.</p>
<p>PH06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми</p>	<p>індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод</p>	<p>Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.</p>
<p>PH07. Застосовувати сучасні способи пошуку, оброблення й аналізу інформації, зокрема, статистичні і економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних, інформаційні системи у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту і оподаткування</p>	<p>індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод</p>	<p>Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.</p>
<p>PH08. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності</p>	<p>індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод</p>	<p>Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.</p>
<p>PH09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах</p>	<p>індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод</p>	<p>Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.</p>
<p>PH10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також</p>	<p>індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод</p>	<p>Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.</p>

методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності		контроль.
РН11. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми обліку та оподаткування з урахуванням соціальних, економічних та правових аспектів	індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.
РН12. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері обліку та оподаткування, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти	індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.
РН13. Вільно спілкуватися з питань, що стосуються обліку та оподаткування, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому	індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний метод	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

5. Підсумковий контроль

5.1.1. Перелік питань до екзамену:

1. Сутність наукового пізнання та науки.
2. Які основні завдання і функції науки як окремого виду діяльності?
3. Теорія, науковий факт, гіпотеза дослідження
4. Суб'єкт та об'єкт наукової та науково-технічної діяльності
5. Бухгалтерський облік як наука.
6. Які основні етапи розвитку науки?
7. Як впливає наука на історію розвитку людини?
8. Що таке наукознавство?
9. Які Ви знаєте розділи наукознавства?
10. Охарактеризуйте основні розділи наукознавства.
11. Якими є наслідки наукових революцій?
12. Які основні причини виникнення науки?
13. Якими є основні історичні етапи розвитку науки?
14. Що таке "сходи науки" за Огюстом Контом?
15. Що таке наукова революція?
16. Які наслідки наукових революцій?

17. Що таке наукова революція за Т. Куном?
18. Які є моделі вивчення науки?
19. Які основні характеристики розділів наукознавства?
20. Що таке типи організації науки?
21. Які історичні етапи виникнення науки?
22. Яке місце займає управління та адміністрування як галузі знань у складі економічних наук.
23. Які на сьогодні виділяються основні наукові теорії в сфері управління та адміністрування.
24. Назвіть видатних вітчизняних вчених в сфері управління та адміністрування та охарактеризуйте значення їх здобутків для розвитку світової економічної науки.
25. Як характеризують освітні рівні відповідно до норм чинного законодавства України?
26. Які освітньо-кваліфікаційні рівні визначені нормами чинного законодавства України?
27. Як класифікують типи вищих навчальних закладів в Україні?
28. Що таке науковий ступінь?
29. Який порядок присвоєння наукового ступеню?
30. Що таке вчене звання?
31. Який порядок присвоєння вчених звань?
32. Якою є структура вищої освіти в Україні?
33. Які вимоги до претендентів на звання доцента?
34. Що передбачають вимоги до претендентів на вчене звання професора?
35. Яким є процес наукового дослідження у галузі управління та адміністрування?
36. Які існують етапи наукового дослідження?
37. Як можна описати наукове дослідження у галузі управління та адміністрування?
38. Що розуміють під основними підходами до наукових досліджень у галузі управління та адміністрування?
39. Які основні напрями використання результатів наукових досліджень?
40. Які основні форми втілення результатів наукових досліджень?
41. Що таке наукова стаття?
42. Які розрізняють види тез?
43. Яка методика підготовки наукової статті?
44. З яких структурних частин складається наукова стаття?
45. Які основні види ефективності наукових досліджень?
46. За якими ознаками класифікують інформацію Що є необхідною умовою здійснення ефективного і результативного наукового дослідження??
47. Які види інформації розрізняють залежно від її нагромадження, використання, призначення?
48. Що таке “економічна інформація”?
49. Які є види друкованих джерел інформації, котрі можна використовувати у бухгалтерських наукових дослідженнях?
50. Що розуміють під поняттям “вторинні джерела наукової інформації”?
51. Які основні критерії пошуку джерел інформації для проведення наукових досліджень з бухгалтерського обліку?
52. Як класифікують методи пошуку джерел інформації?
53. Що розуміють під способами пошуку джерел інформації для проведення наукових досліджень з бухгалтерського обліку?
54. Які основні коди УДК використовують в бухгалтерському обліку?

55. Які основні результати аналізу джерел наукової інформації у дослідженнях з бухгалтерського обліку?

56. Що розуміють під формами запису результатів аналізу та інтерпретації джерел інформації з метою їх узагальнення?

57. Як між собою відрізняються поняття “методологія” і “метод” наукового дослідження?

58. Які існують види методів наукового дослідження?

59. Що таке наукове спостереження?

60. Що таке концепції аналізу динаміки наукового знання? Які існують їх види?

61. Яким чином здійснюється вибір методів здійснення наукового дослідження?

62. Які методи досліджень найбільш часто використовуються при проведенні наукових пошуків в галузі управління та адміністрування?

63. Яку роль відіграють емпіричні методи наукових досліджень при підготовці наукових статей до журналів, що включені до наукометричних баз даних Scopus або WoS?

64. Що таке наукова стаття?

65. Як класифікують наукові статті за видами?

66. Який порядок написання наукової статті на етапі формулювання задуму?

67. Які наукові процедури передбачає опрацювання рукопису?

68. Який має бути стиль мови при написання наукової статті?

69. Які займенники необхідно вживати у науковому стилі?

70. Що передбачає підготовка наукової статті до публікації?

71. У яких випадках можна “довіряти” науковому журналу?

72. Як здійснюється вибір наукового журналу?

73. Яких основних помилок припускаються автори при написанні наукової статті?

74. Який стиль є прийнятним для наукової статті?

75. Для чого призначений і як функціонує програмний продукт “Zotero”?

76. Базові виміри науки.

77. Поняття та сутність науки.

78. Проблема знання у філософії й науці.

79. Етичні норми і стандарти наукової діяльності.

80. Свобода наукової творчості і соціальна відповідальність вченого.

81. Академічна доброчесність у науковій діяльності.

82. Передісторія та основні етапи розвитку науки.

83. Діалектика традицій і новацій у генеза науки.

84. Сучасні методологічні новації в обліку і оподаткуванні.

85. Системність наукового пізнання.

86. Рівні наукового пізнання та їх взаємозв’язок.

87. Система методів наукового пізнання.

88. Особливості філософського рівня методології в обліку і оподаткуванні.

89. Емпіричні методи.

90. Загальнологічні методи і прийоми.

91. Евристичні методи наукового дослідження.

92. Спеціальні методи наукових досліджень правової реальності.

93. Класичні методологічні підходи у наукових дослідженнях.

94. Особливості неокласичних методологічних підходів.

95. Наукове дослідження: сутність та загальні вимоги.
96. Логіка наукового дослідження.
97. Підготовка докторів філософії та докторів наук в Україні.
98. Присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам.
99. Специфіка і структура наукового тексту.
100. Мова і стилістика наукового тексту.
101. Текст дисертації: нормативні вимоги до змісту й оформлення основних структурних елементів.
102. Наукові публікації: поняття, різновиди, основні вимоги.
103. Наукометричні бази даних та показники цитованості науковця.

5.1.2. Підсумковий контроль здійснюється шляхом складання екзамену.

Результатом вивчення дисципліни є екзамен для денної форми навчання. Умовою допуску до підсумкового контролю знань є позитивні оцінки з поточного контролю знань. Контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальну кількість балів, яку може отримати студент протягом семестру становить 60 балів. На екзамені максимальна кількість балів - 40 балів.

Екзаменаційний білет складається з трьох питань, за кожну правильну відповідь студент отримує: перше та друге питання по 12 балів, третє питання 16 балів.

Типовий екзаменаційний білет

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
(повне найменування вищого навчального закладу)

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)
 Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
 Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
 Семестр —
 Навчальна дисципліна Методологія наукових досліджень в обліку і оподаткуванні

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 0

1. Теорія, науковий факт, гіпотеза дослідження?
2. Що розуміють під способами пошуку джерел інформації для проведення наукових досліджень з бухгалтерського обліку?
3. Логіка наукового дослідження.

Затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту
 Протокол № ____ від „____” _____ 2024 року

Завідувач кафедри обліку і аудиту _____ Великий Ю.В.
 (підпис) (прізвище та ініціали)
 Екзаменатор _____ Белінська С.М.
 (підпис) (прізвище та ініціали)

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Підсумковий контроль знань здобувачів означає поступове накопичення балів від одного поточного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу. Контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях (відповіді, доповідь, тести, кейси), самостійну та контрольну роботу, а також участь у студентській конференції (форумі).

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1.	Відповіді на семінарських заняттях, кейси	4*10=40
2.	Підготовка наукового проекту (статті) (протягом семестру)	10
3.	Підготовка наукових повідомлень за заданою тематикою або участь в наукових конференціях (за вибором аспіранта)	5
4.	Результати дисертаційних досліджень (протягом семестру)	5
5.	Екзамен	40
	Разом	100

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими:

- контроль за виконання завдань (кейси);
- контроль систематичності та активності роботи здобувача протягом семестру;
- контроль індивідуальної роботи.

Якщо аспірант відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів.

Оцінювання завдань. Після виконання програми курсу у визначений термін здійснюється поточний контроль у вигляді індивідуальної (статті) роботи. Якщо з об'єктивних причин аспірант не пройшов контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості. Контроль знань аспірантів здійснюється через проведення написання та захисту наукових проектів.

10-8 балів – самостійно і творчо вирішені поставлені проблеми, аспірант вміє узагальнювати й систематизувати, робити логічні висновки. Логічна структуру змісту навчального матеріалу дисципліни розроблена.

7-4 балів виставляється аспірантам, які проявляють творчу самостійність, виявляють здатність аналізувати факти, що стосуються поставлених проблем. Розроблена логічна структура змісту, зроблено самостійні висновки. Зустрічаються несуттєві недоліки.

3-2 балів відповідають роботі, в якій на належному рівні висвітлюється певна проблема, відсутні судження аспіранта, його висновки та узагальнення. Висвітлення проблеми є неповним.

0-1 бали виставляється аспірантам, які виконали індивідуально-дослідницьке завдання на неналежному рівні: матеріал не відображає проблему дослідження, відсутній логічний виклад.

Оцінювання захисту наукового проекту роботи. Оцінювання індивідуальної (тези) роботи здійснюється у межах 10 балів:

Так, 5-4 балів – відповідь належить до високого рівня засвоєння навчального матеріалу, є повною, логічною, аргументованою та доказовою. 3 бали виставляється аспірантам, які мають базові знання, знання літературних джерел з навчальної дисципліни, проте студент не може дати їх достатньої критичної оцінки. 2 балів виставляється за відповіді аспірантів, які носять фрагментарний і неповний характер; не завжди є логічними і обґрунтованими, однак присутні власні судження та висновки. 1-0 балів – теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без осмислення, аналізу. Відповідь не містить елементів власного судження або взагалі відсутня.

- 5 балів – за підготовку наукових повідомлень за заданою тематикою;

- 5 балів – за участь в наукових конференціях, підготовку науково-дослідницьких статей та їх озвучення (за бажанням).

Оцінювання активності під час аудиторних занять. Оцінювання активності під час аудиторних занять здійснюється у межах 40 балів (4 балів*10 практичних занять):

За кожну відповідь студент отримує від 1 до 5 балів.

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінки
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Загальна оцінка за відповідь на питання встановлюється згідно національної шкали та шкали ECTS:

Відповідність рейтингових оцінок у балах за національною шкалою та шкалою ECTS:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінно
82-89	Добре	B	дуже добре
75-81		C	добре
67-74		D	задовільно
60-66	Задовільно	E	достатньо
35-59	Незадовільно	FX	незадовільно
1-34		F	незадовільно

Оцінка **“Відмінно” - 90-100 балів** ставиться за умов, якщо здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти надав лаконічні ґрунтовні відповіді на всі питання, запропоновані на залік. Відповідь свідчить, що здобувач вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Здобувач уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади;

аналізувати запропоновані ситуації, посилаючись на джерела інформації. Здобувач розуміє значимість знань з дисципліни для особистого життя та для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами. Під час відповіді студент має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

Оцінка **“Добре” - 75-89 балів** ставиться за умов, якщо здобувач викладає відповідь на кожне залікове питання, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та прикладів здобувач припускається незначних помилок. В той же час, здобувач не розуміє актуальності висвітлюваних питань. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

Оцінка **“Задовільно” 60-74 балів** виставляється здобувачу в разі, якщо він не повністю розкрив залікові питання, або не відповів на одне з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалу курсу (знає лише певні теми). Відсутня ґрунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Здобувач не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальності проблеми для сьогодення. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання, або відсутні.

Оцінка **“Незадовільно” 34-59 балів** виставляється студенту в разі, коли кожне з трьох питань висвітлено поверхово, або не висвітленими залишаються 2 з 3-х питань. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, здобувач не знає, або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

7. Рекомендовані джерела інформації, інформаційні ресурси

1. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Методологія наукових досліджень: підручник / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань.-2-ге вид., переробл. і доповн. - Харків: Право, 2023. - 488 с.
2. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. (для студ. спец. 071 Облік і оподаткування). / Р.Ф. Бруханський – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. – 208 с.
3. орягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. – К.: Алерта, 2019. – 492 с.
4. Бухгалтерські наукові дослідження в Житомирській політехніці. Том 6: Розвиток інтегрованої звітності підприємств: монографія / за заг. ред. [із передм.] С.Ф. Легенчука. – Житомир: Житомирська політехніка, 2019. – 268 с.
5. Hoque Z. (ed.) Methodological Issues in Accounting Research: Theories and Methods. 2nd Edition. – London, United Kingdom: Spiramus Press, 2018. – 687 p.
6. Belinska S. Accounting and analytical support of enterprises in the digital economy/ Uzhva A, Belinska S., Lazarijeva O. / Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho University, 2022, No 3.(Scopus)
7. Belinska S. Formation of the incentive role of the environmental tax in Ukraine. / Belinska S., Uzhva A, Rudenko N. / Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho University, 2021, No 3. (Scopus).
8. <https://papers.ssrn.com/sol3/DisplayAbstractSearch.cfm>
9. <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/>